

Posudek na diplomovou práci z ruského jazyka na téma :

Explicitnost a explicitace v překladu

Heleny Pražské, posluchačky Ústavu translatologie FFUK

Předložená práce Heleny Pražské se zabývá problematikou explicitnosti a explicitace v překladatelském procesu .

Na základě formální syntaktické struktury výpovědi se autorka snaží provést její translatologickou analýzu a najít překladové univerzálie. Ve svém výzkumu se zaměřila především na povrchovou strukturu jazyka, tj. na syntaktické prostředky jako nositele různého stupně explicitnosti.

Práce má kromě úvodu část teoretickou a empirickou, dále závěr, bibliografii a přehled analyzovaných textů, tabulek a značek.

V teoretické části je blíže vymezena problematika zvoleného tématu a určen cíl, který autorka sleduje svým výzkumem. Snaží se vysvětlit pojem explicitnost a explicitace jednak v rovině lingvistické, jednak v rovině kontrastivní stylistické a překladové.

V empirické části pak porovnává excerpované ruské a české originály z hlediska posunů přeloženého textu vůči originálu při užívání prostředků explicitace a kondenzace, které se projevují v oblasti syntaxe.

V krátkém závěru připomíná, v čem vidí výsledky práce.

Vlastní jádro studie spočívá v praktické analýze textů v porovnávaných jazycích. V rámci výpovědi se nacházejí na jedné straně zkoumané syntaktické jednotky explicitně/implicitně vyjádřené v jazyce výchozím a na straně druhé jejich implicitační/explicitační ekvivalenty v jazyce cílovém, které jsou vyvozovány z formálních souvislostí a celkového kontextu.

Diplomantka se zaměřuje na povrchovou strukturu jazyka v oblasti syntaxe a osvětluje vzájemné vztahy mezi větnými členy a větami prostřednictvím přídavných jmen slovesných, slovesných podstatných jmen, infinitivních vazeb apod. v jazyce výchozím a v jazyce překladu.

I když se obsah kapitol zúžil především na formální hodnocení přeloženého textu, k problematice přistupuje autorka systematicky, opírá se o bohatou literaturu a své závěry přehledně statisticky zpracovává (ověřuje především explicitační hypotézy na jevu syntaktické kondenzace). V systematickém přístupu ke kvantitativnímu statistickému výzkumu je nesporný klad jejího snažení.

Celkové problematice by prospěl též pohled z hlediska funkčně sémantického, což by umožnilo dospět nejen ke statistickým závěrům kvantitativního charakteru. V souvislosti s danou problematikou by bylo vhodné se v procesu překládání zamyslet též nad modulacemi a určit vzájemné souvislosti. Jak jsou propojeny základní atributy textu? Do jaké míry je tím ovlivněn stupeň adekvátnosti výpovědi v cílovém jazyce?

Autorka si sice zvolila zúženou problematiku daného tématu, ale je třeba ocenit, že ji přehledně zpracovala a všeobecné otázky o povrchové struktuře výchozího jazyka jako např. překlad polovětných útvarů, infinitivních konstrukcí apod. obohatila o vlastní výzkum s podloženými statistickými údaji.

Po stránce formální je práce vypracována pečlivě bez pravopisných chyb.
Studie splňuje požadavky kladené na diplomovou práci a lze ji doporučit k obhajobě.

Návrh hodnocení: *v ý b o r n ě*

V Praze dne 13.1. 2008

doc. Marie Csiriková